

**Welcome to
the Restore and Remove
Seminar**

**Tervetuloa
Vesistökuunnostusverkoston
vuosiseminaariin**

Joensuu 27.-29.10.2020

[#vesistökuunnostus](#) [#kuunnostajatkoolla](#) [#vkvjoensuu](#)

PROGRAM

Tuesday 27.10.

Restore and Remove Seminar

📍 Joensuu, Sokos Hotel Kimmel, Sirkkalasali

🕒 08:30-17:30

Sign-up for the Seminar starts on 17th of August. More information and sign-up: [SYKEs training and education](#)

Theme I:

Restoration and dam removal

👤 *Chairman: Head of Marine Program **Sampsa Vilhunen**, WWF Finland*

- 8:30** Welcome to the seminar
- 8:40** Dam Removal Europe - Restoring the biodiversity of European rivers by removing dams
Director **Herman Wanningen**, World Fish Migration Foundation
- 9:05** Dam removal and its positive effects - 3300 km of free-flowing river in Pärnu
Project manager **Küllli Tammur**, Environment Agency of Estonia
- 9:30** Objectives and support to enhance the viability of migratory fish stocks
Senior specialist **Jouni Tammi**, Ministry of Agriculture and Forestry
- 9:50** The largest dam removal in Finland River Hiitolanjoki – paving the new era in river restoration
Environmental director **Matti Vaittinen**, Regional Council of South Karelia
- 10:10** Villamo dam removal and restorations in River Isojoki
Group leader **Jyrki Latvala**, ELY Centre of South Ostrabothnia
- 10:30** Artificial spawning ground of Kuurna hydro power plant - video
- 10:40** Discussion
- 10:50** *Lunch (own cost)*

Theme II:

Fishways and barrier management

 *Chairman: Senior scientist **Teppo Vehanen**, Luke*

- 11:50** Experiences of fishways in Slovenia and solutions for co-operation
Civil engineer **Suzana Wallner**, Elektro Ljubljana OVE
- 12:15** Downstream migration solutions at Haapakoski power plant in River Iijoki
Project manager **Mirko Laakkonen**, Council of Oulu Region
- 12:35** Fishways and solutions for downstream migration in River Mustionjoki
Project leader **Juha-Pekka Vähä**, Water Protection Association of Western Uusimaa
- 12:55** Enhancing migratory fish populations in regulated rivers - Sateenvarjo III project in Finland
Senior scientist **Pauliina Louhi**, Natural Resources Institute Finland (Luke)
- 13:15** Discussion
- 13:25** *Coffee*

Theme III:

Catchment scale restoration

 *Chairman: Team leader **Seppo Hellsten**, Finnish Environment Institute SYKE*

- 14:00** Restoration of interlinked ecosystems: the stream-forest interface
Professor **Timo Muotka**, University of Oulu
- 14:20** Forestry and peat extraction impacts in boreal region – do the fish really care?
Fisheries biologist **Jarno Turunen**, ELY Centre of Lapland
- 14:40** Recent experiences of essential fish habitat restorations in Finnish coast
Senior scientist **Antti Lappalainen**, Natural Resources Institute Finland (Luke)
- 15:00** Discussion
- 15:15** *Break and moving to Theme groups*
- 15:30** Theme groups
- 17:30** Day ends
- 18:45** **Dinner and networking event, Restaurant Kerubi** *(own cost 35e)*
Greetings from Environment minister **Krista Mikkola**.
Rewarding the Finnish Restoration Actors.

Theme groups

🕒 Tuesday: 15:30-17:30

THEME 1:

Lake restorations - Järvikunnostukset *(in Finnish)*

 *Chairman: Researcher **Jukka Ruuhijärvi**, Natural Resources Institute Finland (Luke)*

- 1 Vesien tilatavoitteita tukevat toimenpiteet Lahden seudulla
Ohjelmajohtaja **Heikki Mäkinen** Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö
- 2 Hoitokalastuksen taloudelliset mahdollisuudet (Tanakka -hanke)
NN / Jukka Ruuhijärvi
- 3 Haukitehdas-hanke: haukikosteikot osaksi kalaston ja ympäristönhoitoa
Kalatalousasiantuntija **Janne Antila**, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
- 4 Vesistökuunnostusvideo

THEME 2:

River and stream restorations – Virtavesikunnostukset

 *Chairman: Leading fisheries expert **Timo Turunen**, ELY Centre of North Karelia*

- 1 Importance of population genetics in the restoration of self-sustaining brown trout populations
Professor **Anssi Vainikka**, University of Eastern Finland
- 2 Spawning-related movements of transported landlocked Atlantic salmon in a newly restored river habitat
Researcher **Aurora Hatanpää**, University of Eastern Finland
- 3 Pienvesikunnostuskokemuksia ja tutkimusta kolmelta vuosikymmeneltä
Suunnittelija **Pirkko-Liisa Luhta**, Metsähallitus
- 5 Restoration video

THEME 3:

Developing cooperation to improve living conditions of migratory fish

 *Chairman: **Pia Rotko**, Innotiimi-ICG*

The objective of this theme group is to improve networking and cooperation between different stakeholders across borders to enhance living conditions of migratory fish stocks. In this theme you will hear presentations of successful restoration and networking projects and you have the possibility to influence and bring your own ideas to this theme group.

OHJELMA

Keskiviikko 28.10.

Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari

📍 Joensuu, Sokos Hotel Kimmel, Sirkkalasali

Ilmoittautuminen seminaariin alkaa 17.8. Lisätietoja ja ilmoittautuminen: [SYKE koulutuskalenteri](#)

I teema:

Verkostoitumisella vauhtia kunnostuksiin

*Puheenjohtaja: Ympäristö- ja luonnonvarat vastualueen johtaja **Janne Kärkkäinen**, Pohjois-Karjalan ELY-keskus*

- 9:00** Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaarin avaus
Ympäristö- ja luonnonvarat vastualueen johtaja **Janne Kärkkäinen**, Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- 9:10** Voimaa verkostoihin! Verkostotoiminnan vaiheet, hyödyt ja siinä onnistuminen
Verkostojohtamisen asiantuntija **Timo Järvensivu**
- 9:35** Verkostoitumisen konfliktit ja ratkaisut esimerkkinä Iijoki -Koitajoki
Professori **Lasse Peltonen**, Itä-Suomen yliopisto
- 9:55** Ajankohtaista ympäristöministeriöstä
Neuvotteleva virkamies **Antton Keto**, ympäristöministeriö
- 10:15** KAIPPO-verkottaa Kainuun ja Pohjois-Karjalan vesistöimijoita
Maisema ja ympäristöasiantuntija **Päivi Jokinen**, Itä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset, ProAgria Itä-Suomi ry,
- 10:35** Hyvässä sovussa toteutettu kunnostushanke Pohjois-Saimaan saaristossa
Sihteeri **Sari Hirvonen**, Saimaan saariston kehittämissyhdystys ry
- 10:55** Vauhtia rannikkovesien kunnostuksiin verkoston avulla
Suunnittelija **Sini Olin**, Uudenmaan ELY-keskus
- 11:05** Keskustelu
- 11:15** *Lounas*

II teema:

Kunnostukset valuma-alueilla

 Puheenjohtaja:

- 12:20** Kunnostukset SOTKA -hankkeessa
Asiantuntija **Heidi Krüger**, Maa- ja metsätalousministeriö
- 12:40** Lintuvesi- ja valuma-aluekunnostuksia Freshabit LIFE IP-hankkeessa
Vanajaveden alueella
Hankekoordinaattori **Eeva Einola**, Vanajavesikeskus
- 13:00** Hüilipörssi, soidensuojelu ja valuma-aluekunnostukset
Asiantuntija **Risto Sulkava**, Suomen luonnonsuojeluliitto
- 13:20** Mallinnus hakkuiden ravinnekuormituksen ennakoinnissa: Onko hakkuun
sijainnilla väliä ja kohteleeke tulevaisuuden ilmasto kaltoin?
Projektipäällikkö **Antti Leinonen**, Metsäkeskus
- 13:40** Keskustelua (10 min)
- 13:50** *Kahvit ja tutustuminen vesistökuunnostusnäyttelyyn*
- 14:30** *Jakautuminen teemaryhmiin*
- 14:35** Työpajat
- 16:35** *Siirtyminen seminaaritilaan*
- 16:40** Työpajojen purku ja seminaarin päätössanat
- 17:00** Päivä päättyy
- 18:30** **Illatilaisuus Joensuun Teatteriravintolassa**
Pohjois-Karjalan maakuntaliiton terveiset - yhteyspäällikkö **Sami Laakkonen**
Ruokailu on omakustanteinen n. 35 e. Maksu etukäteen illalliskortein.

Teemaryhmät

 14:35-16:35

TEEMARYHMÄ 1:

Kehitytään yhdessä!

 Puheenjohtaja: verkostoasiantuntija **Timo Järvensivu**

Työpajan tavoitteena on toimijaverkoston vahvistaminen, kunnostusverkoston toimintamallien ideointi sekä pysyvän rahoituksen miettiminen. Tuo mukanasasi omat kokemuksesi ja kuule muilta, kuinka verkostotoiminnassa on onnistuttu. Työpajan vetäjänä toimii Timo Järvensivu.

TEEMARYHMÄ 2:

Valuma-aluelähtöisten vesistökuunnostusten tietopaketti

 Puheenjohtaja: vesistöasiantuntija **Tiina Käki**, Pohjois-Karjalan ELY-keskus

- 1 Valuma-aluekuunnostuksia Pohjois-Karjalan alueella
Vesistö- ja luontokuunnostus **Janne Raassina**
- 2 Mustaliuskeiden vaikutus vesistöihin. Suomen mustaliusketietokannan sisältö ja käyttö
Professori **Kirsti Loukola-Ruskeenniemi** GTK
- 3 Vesistökuunnostuksissa huomioitavat lainsäädäntöasiat
Vesistöasiantuntija **Maria Timonen** Varsinais-Suomen ELY-keskus
- 4 Kuunnostuksissa huomioitavat arkeologiset arvot
Arkeologi **Ville Hakamäki**, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo
- 5 Matti Pasasen "Virtavesikuunnostuksia" - video

TEEMARYHMÄ 3:

Kuunnostushankkeiden toteutus ja koulutustarpeiden kartoitus

 Puheenjohtaja: erityisasiantuntija **Jenni Jäänheimo**, ympäristöministeriö

- 1 Virtavesien kuunnostuksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitavia asioita
Vesiasiantuntija **Janne Tolonen**, Valonia
- 2 Järvien hoitokalastuksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitavia asioita
Tutkija **Jukka Ruuhijärvi**, Luke
- 3 Vesistökuunnostuksien vaikuttavuuden arviointi ja seuranta hankkeissa
Sisävesien erikoissuunnittelija **Jari Ilmonen**, Metsähallitus
- 4 Koulutustarpeiden kartoitus vesistökuunnostajille
Projektipäällikkö **Annina Takala**, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

TEEMARYHMÄ 4:

Pato-työpaja

 Puheenjohtaja: erikoistutkija **Antti Iho**, Luke

- 1 Valtakunnan tason tavoitteet, rahoitusmahdollisuudet ja vesilain uudistaminen
Erityisasiantuntija **Jouni Tammi** Maa- ja metsätalousministeriö
- 2 Näin onnistuimme - 30 vaellusesteen poistoa
Ohjelmapäällikkö **Sampsa Vilhunen** WWF Suomi
- 3 Patojen purkamisen vaikuttavuus ja kriteeristö
Erikoistutkija **Saija Koljonen**, SYKE
- 4 Pienvesivoiman kannattavuuden tunnusluvut
Erikoistutkija **Antti Iho** Luke
- 5 Puheenvuoro
Hannu Ruotsalainen, Koskienergia Oy

Työpajan tavoitteena on verkostoitua ja löytää yhteinen tahtotila sekä valita padot, joiden purkamista aletaan yhdessä edistämään. Mukaan toivotaan vesien kuunnostuksen, vaelluskalojen sekä uusiutuvan energiantuotannon parissa toimivia tahoja. Tuo mukaan omat ideasi, tule kuulemaan muiden ajatuksia ja innovoimaan yhdessä, kuinka voimme edistää vaelluskalojen nousua! [Työpajan kesto on 14:35-17:30.](#)

OHJELMA

Torstai 29.10.

08.00-13:00 Maastoretki kahteen kohteeseen

Retkellä kierretään molemmat kohteet busseilla. Bussit noutavat matkustajat Sokos Hotel Kimmelin edestä, ja palaavat samaan paikkaan. Maastossa tarjolla kahvit.

RETKIKOHDE 1

Jukajoen linnunsuon suojelualue

Retkellä vierailemme Jukajoen valuma-alueella sijaitsevalla Linnunsuon kosteikolla, joka on perustettu Vapo Oy:n entiselle turvetuotantoalueelle. Kuulemme esityksen Osuuskunta Lumimuutokselta, joka on lähtenyt aktiivisesti parantamaan kosteikon toimivuutta sekä vesiensuojelurakenteena että monimuotoisena kosteikkoalueena. Alue on Suomi 100 v -luonnonsuojelualue. Jo heti kosteikon rakentamisen jälkeen Linnunsuosta kehittyi merkittävä lintukosteikko, joka on suosittu lintuharrastajien keskuudessa. Hankkeen aikana parannetaan jo olemassa olevan kosteikon monimuotoisuutta, ja laajennetaan kosteikkoa uusille alueille. Alkuperäinen kosteikkoalue on 60 hehtaarin kokoinen alue, jota laajennetaan 40 hehtaarin kosteikkoalueella ja 73 hehtaarin ennallistettavalla suoalalla.

Lisätietoja Linnunsuon kosteikosta ja kosteikoilla havaituista lintulajeista löytyy OSK Lumimuutoksen www-sivuilta: <http://www.lumi.fi/jukajoen-ja-jarven-valuma-alueen-kunnostushanke-pohjois-karjala/linnunsuon-kosteikko/>

RETKIKOHDE 2

Kuurnan poikastuotantoalue

Retkellä vierailemme Pielisjoen Laurinvirran poikastuotantoalueella. Tämä on historiallinen hetki Saimaan järvilohen suojelussa, kun Pielisjoen Laurinvirran poikastuotantoalue on valmis. Pielisjoen Kuurnan voimalaitoksen yhteyteen Laurinvirran ohijuoksuosuomaan rakennettiin äärimmäisen uhanalaiselle järvilohelle soveltuva laaja lisääntymis- ja poikastuotantoalue. Toteutuksen mahdollistivat hankkeeseen sitoutuneet lukuisat tahot. Poikkeuksellisesti kuivatyönä tehty alue valmistui loppusyksyllä 2019 ja emokalat pääsevät sinne kudulle ensi kertaa syksyllä 2020. Ohijuoksuosuoman patoon rakennetun uuden pienvesivoimalan avulla alueelle saatiin pysyvä vesitys (35 m³/s). Järvilohen pelastamiseksi hanke oli erittäin tärkeä, sillä se mahdollisti järvilohen täydellisen ihmisestä riippumattoman elinkierron Saimaan ja Pielisjoen lisääntymisalueen välille ensimmäistä kertaa noin 50 vuoteen.

13:00

Paluu kaupunkiin
Lounas (omakustanteinen)

15:13

Juna lähtee Helsinkiin päin

Yhteistyössä:

Maa- ja metsätalousministeriö

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

MAJOITUS

Seminaarin ajan voi majoittua Sokos hotelli Kimmelissä tai Vaakunassa, jossa on majoituskiintiö ajalle 26.10-29.10. Huoneet on varattavissa saatavuuden mukaan tunnuksella **BVESI** osoitteesta www.sokoshotels.fi, puhelimella p. 020 1234 663, sähköpostilla kimmeljoensuu@sokoshotels.fi ja sales.karelia@sokoshotels.fi.

Huonehinnat: 1 hh standard: 113€/huone/vrk, 2 hh standard: 133€/huone/vrk, 1 hh economy: 103€/huone/vrk, 2 hh economy: 123€/huone/vrk, Lisävuode: +25€. Huonekiintiö ja hinnat ovat voimassa 27.9.2020 saakka.